

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 27 Nummer 1 2022

Stockholms-Gillet's Midvintergille 2022

*äger rum på Kungliga Musikhögskolan
onsdagen den 9 mars kl 17.30*

Foto: Frankel Fougarini, Wikimedia Commons

Stockholms-Gillet's Midvintergille planeras till onsdagen den 9 mars kl. 17.30, på Kungliga Musikhögskolan (KMH), Valhallavägen 105. Kvällen börjar med en guidad tur i den prisbelönta byggnaden följt av middag i deras restaurang Oktav. Vi följer utvecklingen för Covid/Omikron noggrant men hoppas att restriktionerna kommer att ha lättat till den 22 februari, som är sista anmälningsdag. Om så inte skulle vara fallet, kommer vi skjuta på besöket till ett senare Gille.

Middag

Till middag serveras en fiskrätt bestående av lax, torsk och räkor med saffranskokta grönsaker, bordsvatten/lättöl och kaffe/te med en brownie. Vin kan köpas på plats.

Gäster är hjärtligt välkomna. Pris för medlem: 500:- och gäst 550:- för mat och guidad tur.

Anmälan

Anmälan till Midvintergillet sker genom att sätta in pengarna på Stockholms-Gillet's pluskonto 1381-3 eller Swish 123 400 2234, så att de är Gillet tillhanda senast tisdagen den 22 februari. Ange avsändare och telefonnummer samt eventuella dietrestriktioner.

Munskänkens (Katarina Leijonhufvud) mobilnummer är 0708-401 602 och Intendentens (Charlie Hahne) 0704-807 616.

Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

Med sin välkomnande glasfasad och inbjudande entré stod KMH's nya campus färdigt sommaren 2016. Läget är centralt och lättillgängligt och öppet för både studenter och allmänhet. Med byggnadsminnen som utgångspunkt möter nya byggnader de gamla och berikar varandra. Platsen karaktäriseras av stallanläggningens gamla byggnader, som har fått en huvudroll i campus helhet. Stallet och ridhuset är sedan 1993 byggnadsminnesmärkta och har därför bevarats. Stallet rymmer numera högskolans bibliotek. Den stora glasade huvudbyggnaden rymmer konsertsalar, övningsrum, lärosalar, restaurang Oktav och administration. Det långsmala huset som löper längs Lidingövägen innehåller bland annat hu-

vuddelen av övningsrummen, lärosalar, körsal och en konsertsal. Flera arkitekter från Arkitektfirman AIX har arbetat med projektet. KMH utbildar musiker och musiklärare på högsta internationella nivå. På KMH läser 900 studenter. Ungefär 250 personer arbetar på KMH, varav många lärare.

Kungliga Musikhögskolan i Stockholm är Sveriges enda fristående musikhögskola. Verksamheten grundades 1771 av kung Gustaf III som Kungliga Musikaliska Akademiens undervisningsverk och räknas som den näst äldsta musikhögskolan i världen. Det musikaliska arvet förvaltas i samklang med en ständig utveckling framåt. KMH's rektor heter Helena Wessman.

Nya medlemmar i Stockholms-Gillet

Vid senaste rådmötet den 12 januari invaldes *Cathrine Emmerberg*, *Christian Bohlin*, *Jan Ygge* och *Britt-Marie Ygge*, som önskas varmt välkomna i Gillet.

Medlemsavgiften för 2022

Vänligen kontrollera att årsavgiften för 2022 blivit betald (300 kr på Gillets plusgiro 1381-3). Meddela gärna Din mailadress till vår intendent, ifall Du inte gjort det tidigare. Med tanke på ändring av programmet under denna pandemi och ev. kallelser om erbjudande till extra evenemang är detta bra för oss att ha.

Intendentens rapport från Julmarknaden 2021

Äntligen fick vi arrangera en julmarknad igen! Den inställda julmarknaden 2020, den första i Stockholms-Gillet mer än hundraåriga historia, gjorde många besvikna och vi fick laga efter läge med en digital julmarknad arrangerad av några bodhyresgäster; samt förmedla kontaktpuffgifter till de som vanligtvis säljer tomtar, vilt, bröd och alla andra traditionella produkter som vi brukar ha på julmarknaden. Julen 2021 verkar det ha funnits ett uppdämt behov av att komma ut och göra saker, och glädjande nog även att besöka vår

julmarknad som rapporterade god tillströmning och väldigt bra omsättning. Det man slås av är hur uppskattad vår julmarknad är och det kan vi alla medlemmar i Stockholms-Gillet vara stolta över! Som bekant delas eventuellt överskott från julmarknaden ut i form av stipendium till personer som forskar, skriver böcker eller på annat sätt bidrar till att öka kunskapen om Stockholm igår och idag; så det är verkligen ett gott syfte, i dubbel bemärkelse, att handla på Stortorget's Julmarknad!

Stockholms-Gillet utlyser årets stipendier

Nu är det dags igen. I år har rådet anslagit 135 000 kronor till intressant stockholmsforskning. Det är 35 000 mer än förra året. Julmarknaden som återuppstod efter förra årets nedstängning, gick

Vårgillet

kommer förhoppningsvis att äga rum tisdagen den 24 maj på H.M. Konungens hovstall. Reservera kvällen redan nu!

bra i år och därför kan vi glädjande nog höja beloppet. Som vanligt är både professionella forskare och amatörer inom stockholmiana välkomna att söka. Förra året delades 5 stipendier ut och på Höstgillet i november kunde vi höra några av stipendiaterna berätta om sina bokprojekt. Nutidshistoria från Aspudden blandades med barnhusbarn och kvinnliga landskapsarkitekter. Vi eftersträvar även i år en bredd och mångfald som avspeglar vår hemstads rika historia.

Annonser kommer att finnas i morgontidningarna i början av april. Anslag sätts upp runt om i staden och vi informerar även på sociala medier. Håll ögonen öppna och berätta gärna för bekanta om denna möjlighet att få ekonomiskt stöd. Förra året ansökte ett tjugotal, vi hoppas på lika många i år. Mer information finns på Gillets hemsida www.stockholmsgillet.se.

Stella Fare

Hur allt började...

Stockholms-Gillet grundades 1914 av några stockholmsprofiler som var mycket kända på sin tid. I en serie porträtt får du nu tillfälle att lära känna dem. Alla herrarna, för Stockholms-Gillet var en herrklubb ända fram till 1990, var skribenter och verksamma i den rika flora av tidningar som trycktes i Klarakvarteren. Den första i raden av grundare får du möta här. Han hette Emil Norlander och ja, du känner säkert igen namnet från teaterns värld.

Emil Norlanders skrev många populära revyer, han var sin tids motsvarighet till Povel Ramel med ett femtiotal skådespel på sin meritlista. Mest känd är han i våra dagar för sin bok

”Anderssonskans Kalle” som publicerades 1901. I många år var Emil Norlander Stockholms-Gilletts munsänk. Munsänk var på medeltiden den tjänare som ansvarade för dryckesvarorna vid en furstes hov, avsmakade dem och ”skänkte i” det vill säga hällde i åt gästerna. I Stockholms-Gillet är munsänken den som står för det praktiska kring gillena som vi kallar våra fester och arrangemang. Idag heter vår munsänk Katarina Leijonhufvud och hon kan mycket om både mat och vin. Läs mer på vår hemsida www.stockholmsgillet.se

Stella Fare

Vår nuvarande munsänk sedan 2014,
Katarina Leijonhufvud.

Författaren Emil Norlander, 1865–1935,
Stockholms-Gilletts första munsänk.
Bild: Stockholms Stadsmuseum.

Åldermannens ruta

Städer förändras över tid. Inflyttningar och utflyttningar skapar stadens karaktär. Maktcentra, bostadsområden, handelsplatser och arbetsplatser av skiftande slag berättar genom sin utformning om städer och dess historia.

När jag ibland står och tittar på Vädersolstavlan, som ju är den äldsta bilden av Stockholm och tänker på den utbyggnad och utveckling som skett sedan 1535 då man uppskattar att Stockholm hade ca 3 000 invånare, brukar jag fokusera på olika detaljer på tavlan vars mening ju inte var att för sentida åskådare visa hur staden såg ut en gång för länge sedan, utan med sina vädersolar vara ett tecken och en varning för vad som skulle kunna ske om den dåvarande regenten kung Gösta/Gustav Vasa inte höll fingrarna i styr vad gällde kyrkan.

Visst fångar de många vädersolorna betraktarens blick men kanske är det ändå ön Stadsholmen som intresserar oss sentida betraktare mer. Låt blicken få vandra till det omgivande vattnet och pålningen till stadens skydd och värn, de låga bostadshusen med sina vita skorstenar, Järntorget med sina stångjärn klara för vägning. Längre ut åt tavlans kanter syns på den norra malmen några få hus, men på den södra malmen syns också små hus. Hus byggda för hantering av sådant som inte passade innanför murarna såsom t ex tranframställning (jfr kvarteret Tranbodarna vid Slussen).

Verkstäder och så småningom fabriker har genom tiderna placerats längre och längre ut i städernas ytterkanter. Stadens årsringar visar genom ombyggda eller rivna verkstäder och fabriker hur staden vuxit för att ge plats

åt alla människor som verkar, bor och vill bo i Stockholm. Idag bor 2,4 miljoner människor i Storstockholmsområdet, drygt 975 000 i Stockholms kommun och inflyttningen idag är 94 personer/dag .

Det som för bara några årtionden sedan var fabriksområden såsom Lugnet, Västberga och Slakthusområdet förvandlas till bostäder och kontor. Att bostäder behövs är det ingen som betvivlar men det ska bli intressant att se om behovet av kontor verkligen kommer att öka efter erfarenheten av hemarbete i pandemins spår. Kanske är det inte bara verkstäderna och småindustriens lokaler som kommer att omvandlas till bostäder och restauranger utan också de många kontoren.

Medan vi väntar på ytterligare förändringar i vår ständigt växande stad, föreslår jag att era promenader får ta er ut på nya gångstråk bland byggnader vars ändamål och funktion snart inte går att känna igen. God tur!

TIPS: Använd gärna gratiskartan Gångstråk i Stockholm, en ovärderlig hjälp i obekanta områden.

*Eder Ålderman
Kristina Ljunggren*

Gille-Kontakt!

Telefon kansliet 08-4112648 • Intendent: Charlie Hahne, intendenten@stockholmsgillet.se

Redaktör för Gille-Tidender: Agneta Rydberg

Hemsida: www.stockholmsgillet.se